

NOBLE
EDUCATION
PUBLISHER

PKP

PUBLIC
KNOWLEDGE
PROJECT

OJS

OPEN
JOURNAL
SYSTEMS

Buddho Journal

<https://so13.tci-thaijo.org/index.php/Buddho>

ISSN: 3057-1200 (ONLINE)

Root Text of the Discipline: Vinaya Mula Sutra

รากฐานของพระวินัย: พระวินัยมูลสูตร

Author & Corresponding Author*

1. Phramaha Bunrit Itthipuyho*

พระมหาบุญฤทธิ์ อธิธิปุณโณ

Affiliation:

1. Mahachulalonglornrajavidyalaya University, Thailand.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: Bunrit.itthipuyho@gmail.com

Article history:

Received: 15/01/2024, Revised: 10/02/2024,

Accepted: 28/03/2024, Available online: 01/04/2024

How to Cite:

Itthipuyho, P. B. (2024). Root Text of the Discipline: Vinaya Mula Sutra. *Buddho Journal*, 3(2), 44-52.

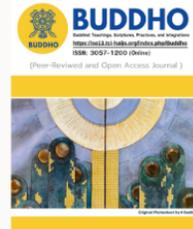

BUDDHO

Buddhist Teachings, Scriptures, Practices, and Integrations

<https://so13.tci-thaijo.org/index.php/Buddho>

ISSN: 3057-1200 (Online)

Academic Review Articles

Root Text of the Discipline: Vinaya Mula Sutra Phramaha Bunrit Itthipuyho*

รากฐานของพระวินัย: พระวินัยมูลสูตร

พระมหาบุญฤทธิ์ อธิธิปุลโย*

Abstract

The Vinaya Mula Sutra, often referred to as the foundational scripture of the Vinaya Pitaka in Theravada Buddhism, provides a comprehensive framework for the ethical and moral conduct of Buddhist monastics. This root text offers profound insights into the early establishment of monastic rules, disciplinary practices, and the spiritual community's governance. Rooted in the teachings of the Buddha, the Vinaya Mula Sutra plays a critical role in shaping the conduct, education, and community life of monks and nuns, ensuring the preservation of the Dhamma and the well-being of the Sangha. This paper explores the key themes and teachings found within the Vinaya Mula Sutra, examining its significance in maintaining discipline, its interpretation in the Theravada tradition, and its continued relevance in contemporary Buddhist monastic life.

Keywords: Root Text of the Discipline, Vinaya Mula Sutra

บทคัดย่อ

พระไตรปิฎกวินัย มูลสูตร ซึ่งมักจะถูกเรียกว่าเป็นคัมภีร์พื้นฐานของวินัยปิฎกในพระพุทธศาสนาเถรวาท เป็นแหล่งข้อมูลที่ทำให้กรอบแนวทางที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติทางจริยธรรมและศีลธรรมของภิกษุสงฆ์ คัมภีร์นี้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดกฎระเบียบของคณะสงฆ์ การปฏิบัติทางวินัย และการปกครองของชุมชนสงฆ์ในยุคแรก ซึ่งเป็นการถ่ายทอดจากคำสอนของพระพุทธเจ้า พระไตรปิฎกวินัยมูลสูตรมีบทบาทสำคัญในการกำหนดการประพฤติปฏิบัติ การศึกษา และการดำเนินชีวิตในชุมชนของภิกษุและภิกษุณี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาความถูกต้องของพระธรรมและความผาสุกของสงฆ์ การวิจัยนี้จะสำรวจหัวข้อหลักและคำสอนที่พบใน

พระไตรปิฎกวินัย มूलสูตร วิเคราะห์ความสำคัญของมันในการรักษาวินัย การตีความในประเพณีเถรวาท และความเกี่ยวข้องในชีวิตสมัยยุคปัจจุบัน

คำสำคัญ: รากฐานของพระวินัย, พระวินัยมूलสูตร

บทนำ

วินัยมूलสูตร ซึ่งเป็นต้นฉบับหลักของ วินัย เป็นหนึ่งในพระสูตรที่เก่าแก่และสำคัญที่สุดในพระพุทธศาสนาเถรวาท ซึ่งวางรากฐานสำหรับมาตรฐานทางจริยธรรมและศีลธรรมที่กำหนดพฤติกรรมของพระภิกษุและพระภิกษุณี โดยให้แนวทางที่สำคัญเกี่ยวกับระเบียบวินัยของภิกษุสงฆ์ การดำเนินชีวิตร่วมในสังฆมณฑล และการปฏิบัติทางจิตวิญญาณที่เกี่ยวข้องกับการสละตัวตน พระสูตรนี้เป็นรากฐานที่สร้างขึ้นสำหรับ วินัยปิฎก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของพระไตรปิฎก (Gethin, 1998; Rahula, 1974) วินัยมूलสูตร เป็นสิ่งจำเป็นไม่เพียงแต่สำหรับการทำความเข้าใจการปฏิบัติของสงฆ์ในสมัยต้นพุทธกาล แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการรับประกันการสืบทอดคำสอนของพระพุทธเจ้าผ่านชุมชนสงฆ์ที่มีระเบียบวินัย (Horner, 1990) วินัยมूलสูตร เสนอกฎระเบียบที่ซับซ้อนซึ่งครอบคลุมหลายด้านของชีวิตสงฆ์ เช่น ขั้นตอนการบวช ความสัมพันธ์ภายในสงฆ์ และระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติตัวของพระภิกษุและพระภิกษุณี มันเน้นความสำคัญของ ศีล (จริยธรรม), สมาธิ (การเจริญสมาธิ), และ ปัญญา (ความรู้แจ้ง) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของทางพระพุทธศาสนาและบทบาทของสงฆ์ในการรักษาความบริสุทธิ์ของพระธรรม (Keown, 2000; Sujato, 2008) ผ่านแนวทางเหล่านี้ วินัย จึงรับประกันว่าชุมชนสงฆ์จะยังคงมุ่งมั่นไปในทางแห่งการหลุดพ้น พร้อมทั้งส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาทางจิตวิญญาณ (McDermott, 2013) ในพระพุทธศาสนาเถรวาท วินัย ไม่ได้ถูกมองเพียงแค่เป็นชุดกฎระเบียบ แต่ยังเป็นส่วนสำคัญของการฝึกฝนทางจิตวิญญาณที่สนับสนุนการแสวงหาความตรัสรู้ (Thanissaro Bhikkhu, 1994) การปฏิบัติและคำสอนใน วินัยมूलสูตร เป็นรากฐานในการบ่มเพาะระเบียบวินัยทางจริยธรรม สติ และปัญญา ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการบรรลุเป้าหมายของนิพพาน บทนำนี้ให้ภาพรวมเกี่ยวกับคำสอนหลักของ วินัยมूलสูตร และการวางบริบทความสำคัญของมันในพระพุทธศาสนาเถรวาท โดยการสำรวจภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และการวิเคราะห์ผลกระทบของมัน บทความนี้มุ่งเน้นการแสดงให้เห็นว่า วินัยมूलสูตร ยังคงมีบทบาทในการกำหนดกรอบจริยธรรมและวัฒนธรรมสงฆ์ในพระพุทธศาสนาเถรวาทในปัจจุบัน (Bodhi, 2012; Schober, 2007)

วินัยมุลสูตรและบทบาทสำคัญในการปฏิบัติของสงฆ์ในสมัยต้นพุทธกาล

วินัยมุลสูตร หรือที่เรียกกันว่า "ต้นฉบับของวินัย" เป็นพระสูตรที่สำคัญและมีบทบาทอย่างมากในพระพุทธศาสนาเถรวาท เพราะเป็นรากฐานของการกำหนดระเบียบวินัยในการปฏิบัติของสงฆ์และภิกษุณี ซึ่งช่วยกำหนดพฤติกรรมและวิถีทางการดำเนินชีวิตในทางพระพุทธศาสนาในลักษณะของการสละตน การฝึกฝนจิตใจ และการอยู่ร่วมกันในชุมชนสงฆ์ที่มีการปฏิบัติแบบเข้มงวด (Gethin, 1998; Rahula, 1974) ในสมัยต้นพุทธกาล พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติระเบียบและข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้สงฆ์สามารถดำเนินชีวิตในเส้นทางแห่งการหลุดพ้นได้อย่างเป็นระเบียบและศีลธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความบริสุทธิ์ของพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า และสร้างชุมชนสงฆ์ที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Horner, 1990) วินัยมุลสูตร จึงมีบทบาทสำคัญในการรับประกันการสืบทอดคำสอนของพระพุทธเจ้าไปยังรุ่นต่อไป ผ่านการรักษาระเบียบวินัยที่เข้มงวดซึ่งสงฆ์ทุกคนต้องปฏิบัติตาม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สงฆ์สามารถใช้ชีวิตในรูปแบบที่ไม่ขัดขวางการเจริญก้าวหน้าทางจิตวิญญาณ และทำให้เกิดความสมดุลในชีวิตทางโลกและทางธรรม (McDermott, 2013) ข้อบังคับและกฎเกณฑ์ในวินัยมุลสูตร ไม่เพียงแต่เกี่ยวกับการปฏิบัติภายนอก เช่น การอยู่ร่วมในสังคมาสงฆ์ การบวช และการรักษาความสะอาด แต่ยังเน้นไปที่การพัฒนาคุณธรรมที่สำคัญในตัวเอง โดยเฉพาะการฝึกฝนในเรื่อง ศีล (จริยธรรม) สมาธิ (การตั้งจิต) และ ปัญญา (ความรู้แจ้ง) ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา (Keown, 2000; Sujato, 2008) ข้อบังคับเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นกรอบการดำเนินชีวิตของสงฆ์ ซึ่งมีผลในการรักษาความบริสุทธิ์ทางจิตใจและป้องกันการเกิดความเสื่อมเสียในทางจิตวิญญาณ (Bodhi, 2012) ในแง่นี้ วินัยมุลสูตร ไม่เพียงแต่เป็นกฎระเบียบสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคมาสงฆ์ แต่ยังเป็นการบ่งชี้ถึงความสำคัญของการพัฒนาจิตใจและการประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาคำสอนของพระพุทธเจ้าผ่านการดำเนินชีวิตที่มีระเบียบวินัยในแต่ละวัน (Schober, 2007) นอกจากนี้ยังแสดงถึงความสามารถในการสืบทอดคำสอนที่ไม่เปลี่ยนแปลงจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อให้สงฆ์ในแต่ละยุคยังคงรักษาแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาเอาไว้ได้อย่างมั่นคง

ภาพที่ 1 Burmese Pāli manuscript

(Source: Wellcome Collection gallery, 2018-03-27)

การวิเคราะห์เกี่ยวกับวินัยมูลสูตรในพระพุทธศาสนาเถรวาท

ในการกำหนดระเบียบวินัยของสงฆ์และภิกษุณีในพระพุทธศาสนาเถรวาท พระสูตรนี้เป็นรากฐานที่ทำให้การปฏิบัติของสงฆ์มีระเบียบและมีหลักการที่ชัดเจนในการดำเนินชีวิตตามแนวทางของพระพุทธศาสนา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ชุมชนสงฆ์สามารถรักษาศีลธรรม ความเป็นระเบียบ และการฝึกฝนจิตใจในเส้นทางของการหลุดพ้นจากทุกข์ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน (Gethin, 1998; Rahula, 1974)

1. รากฐานของการกำหนดระเบียบวินัย ในพระพุทธศาสนาเถรวาท วินัยมูลสูตร เป็นต้นฉบับหลักที่กำหนดระเบียบวินัยสำหรับสงฆ์ ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นชุดของกฎข้อบังคับที่เกี่ยวกับการปฏิบัติทางกายและวาจา แต่ยังมี

บทบาทในการสร้างแนวทางที่สงฆ์จะต้องปฏิบัติตามเพื่อให้สามารถรักษาความบริสุทธิ์ทางจิตใจ และป้องกันไม่ให้เกิดการเสื่อมเสียทางจิตวิญญาณ (Horner, 1990) ข้อบังคับเหล่านี้ได้แก่ การบวช การอยู่ร่วมกันในสงฆ์ การรักษาศีลข้อปฏิบัติ และข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการปฏิบัติทางจิต เช่น การเจริญสมาธิและการปฏิบัติภาวนา ซึ่งเป็นการฝึกฝนให้สงฆ์มีความสงบและมีสติในการดำเนินชีวิต

2. ความสำคัญของการรักษาระเบียบวินัยในชุมชนสงฆ์ วินัยมูลสูตร มีบทบาทสำคัญในการรักษาความเป็นระเบียบในชุมชนสงฆ์ ซึ่งช่วยให้สงฆ์ดำเนินชีวิตได้อย่างสมบูรณ์แบบและกลมกลืนกันในสังคมสงฆ์ การรักษาระเบียบวินัยนี้เป็นการส่งเสริมให้สงฆ์แต่ละรูปมุ่งมั่นในการปฏิบัติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (McDermott, 2013) เพราะการฝึกปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ใน วินัยมูลสูตร ทำให้สงฆ์สามารถรักษาศีลและสมาธิได้ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติธรรมในชุมชนสงฆ์เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิผล

3. การส่งเสริมความศรัทธาและการสืบทอดคำสอนของพระพุทธเจ้า อีกประเด็นที่สำคัญคือบทบาทของวินัยมูลสูตร ในการรับประกันการสืบทอดคำสอนของพระพุทธเจ้าผ่านชุมชนสงฆ์ที่มีระเบียบวินัย การปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดในพระสูตรนี้ช่วยให้คำสอนของพระพุทธเจ้าสามารถคงอยู่ได้โดยไม่ถูกบิดเบือนหรือสูญหายไปจากการปฏิบัติของสงฆ์และภิกษุณี (Bodhi, 2012) ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์ชุมชนสงฆ์ที่มีความเชื่อมั่นในคำสอนและสามารถถ่ายทอดต่อไปยังรุ่นต่อ ๆ ไปได้อย่างมั่นคง

4. การเชื่อมโยงวินัยกับการพัฒนาจิตใจ วินัยมูลสูตร ไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมภายนอกเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือในการฝึกฝนจิตใจในเชิงลึก โดยเน้นการฝึกฝน ศีล, สมาธิ, และ ปัญญา ซึ่งเป็นแกนหลักของการปฏิบัติธรรมในพระพุทธศาสนา (Keown, 2000; Sujato, 2008) การปฏิบัติตามข้อบังคับในวินัยมูลสูตรช่วยให้สงฆ์ฝึกฝนตัวเองให้มีความสำนึกในจิตใจที่บริสุทธิ์ และส่งผลให้สามารถก้าวไปในเส้นทางแห่งการหลุดพ้นจากทุกข์

5. ความท้าทายในยุคปัจจุบัน แม้ว่า วินัยมูลสูตร จะมีบทบาทสำคัญในการรักษาความบริสุทธิ์และความเป็นระเบียบในชุมชนสงฆ์ แต่มันก็ต้องเผชิญกับความท้าทายในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในแง่ของการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ เช่น ความแตกต่างทางสังคมและเทคโนโลยี (Schober, 2007) การคงไว้ซึ่งระเบียบวินัยนี้จึงเป็นการท้าทายที่ต้องมีการปรับตัวให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

การวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติที่สำคัญในวินัยมูลสูตร

วินัยมูลสูตร หรือที่รู้จักกันในชื่อ "ต้นฉบับของวินัย" เป็นพระสูตรที่มีบทบาทสำคัญในพระพุทธศาสนาเถรวาท ซึ่งกำหนดหลักการและระเบียบการปฏิบัติที่สงฆ์และภิกษุณีในชุมชนสงฆ์ต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้การดำเนินชีวิตในเส้นทางธรรมตามพระพุทธศาสนาเป็นไปอย่างมีระเบียบและมีจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการ

รักษาศีล สมาธิ และปัญญา แนวทางการปฏิบัติที่สำคัญใน วินัยมุลสูตร จึงมุ่งเน้นที่การฝึกฝนทางกาย วาจา และจิตใจของผู้ปฏิบัติให้มีความบริสุทธิ์และสามารถบรรลุเป้าหมายทางจิตวิญญาณที่สูงขึ้น

1. การรักษาศีล (Sila) การรักษาศีลเป็นหลักการพื้นฐานของการปฏิบัติในวินัยมุลสูตร โดยกำหนดให้สงฆ์และภิกษุณีปฏิบัติตามข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด การพูดจาและการกระทำที่ไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อคำสอนของพระพุทธเจ้า การรักษาศีลไม่เพียงแต่ปฏิบัติตามกฎที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมภายนอก แต่ยังเกี่ยวข้องกับการพัฒนาใจให้มีความสงบและไม่ถูกดึงดูดไปในสิ่งที่ทำให้เกิดกิเลส (Keown, 2000) ศีลมีบทบาทสำคัญในการควบคุมความประพฤติของสงฆ์และการปฏิบัติทางจิตให้เป็นไปตามแนวทางที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้

2. การฝึกสมาธิ (Samadhi) การฝึกสมาธิเป็นอีกหนึ่งแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญในวินัยมุลสูตร ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจให้มีความสงบและมั่นคง การฝึกสมาธิทำให้สงฆ์สามารถตั้งจิตอยู่ในภาวะที่มีสติ สมาธิเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สงฆ์สามารถควบคุมจิตใจและลดความฟุ้งซ่าน โดยการเจริญสมาธิเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการปฏิบัติในสภาวะที่สูงขึ้น (McDermott, 2013) การพัฒนาสมาธิในวินัยมุลสูตรจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงความรู้ที่ลึกซึ้งและการบรรลุจิตใจที่บริสุทธิ์

3. การพัฒนาปัญญา (Panna) ในวินัยมุลสูตร การพัฒนาปัญญาถือเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการปฏิบัติ พระสูตรนี้ให้ความสำคัญกับการเจริญปัญญาโดยการพิจารณาและเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา รวมถึงการพัฒนาความเข้าใจในอริยสัจสี่และความรู้ในธรรมชาติของทุกข์ (Sujato, 2008) ปัญญาเป็นสิ่งที่นำไปสู่การหลุดพ้นจากการยึดมั่นในอัตตาและกิเลสต่างๆ ซึ่งการเจริญปัญญาในวินัยมุลสูตรจึงมีเป้าหมายสูงสุดคือการเข้าถึงความหลุดพ้นจากทุกข์

4. การมีชีวิตร่วมกันในสังคัมสงฆ์ การมีชีวิตร่วมกันในสังคัมสงฆ์เป็นอีกหนึ่งแนวทางสำคัญที่ถูกกำหนดไว้ในวินัยมุลสูตร โดยสงฆ์ต้องดำเนินชีวิตในลักษณะที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในชุมชนสงฆ์ การทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือกัน และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในสังคัมสงฆ์เป็นหลักการที่สำคัญในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเจริญธรรม (Schober, 2007) การมีชีวิตร่วมกันในสังคัมสงฆ์ยังช่วยเสริมสร้างความมั่นคงและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชน ซึ่งการรักษาระเบียบวินัยนี้มีผลให้การปฏิบัติธรรมของสงฆ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การปฏิบัติตามวินัยเพื่อการสืบทอดคำสอน สดุดท้าย การปฏิบัติตามวินัยใน วินัยมุลสูตร ยังมีบทบาทสำคัญในการสืบทอดคำสอนของพระพุทธเจ้าจากรุ่นสู่รุ่น การรักษาระเบียบวินัยในชุมชนสงฆ์ช่วยให้การปฏิบัติธรรมสามารถถ่ายทอดไปยังรุ่นต่อไปได้โดยไม่ผิดเพี้ยน จากการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน สงฆ์จึงสามารถรักษาคำสอนของพระพุทธเจ้าและเป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามแนวทางพุทธธรรม (Bodhi, 2012)

สรุป การปฏิบัติใน วินัยมุลสูตร เป็นการกำหนดกรอบที่สำคัญสำหรับการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเน้นการฝึกฝนทั้งทางกาย วาจา และจิตใจเพื่อให้สงฆ์สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างบริสุทธิ์และเป็นไปตามคำสอนของ

พระพุทธเจ้า การปฏิบัติตามแนวทางเหล่านี้ช่วยให้สงฆ์สามารถรักษาความสงบภายในใจและสร้างสังคมสงฆ์ที่มีความสมดุลและเป็นไปตามวิถีทางแห่งการหลุดพ้นจากทุกข์

สรุป

วินัยมูลสูตรเป็นพระสูตรสำคัญในพระพุทธศาสนาเถรวาทที่กำหนดระเบียบวินัยสำหรับพระภิกษุและภิกษุณีในชุมชนสงฆ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อธำรงไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ทั้งทางกาย วาจา และใจ อันเป็นรากฐานของการดำเนินชีวิตในเพศบรรพชิต เนื้อหาในวินัยมูลสูตรมุ่งเน้นการวางกรอบแห่งความประพฤติที่สอดคล้องกับหลักศีล สมาธิ และปัญญา ซึ่งเป็นไตรสิกขาอันเป็นหัวใจของการปฏิบัติในพระพุทธศาสนา ทั้งนี้ มิใช่เพียงเพื่อควบคุมพฤติกรรมภายนอกให้เป็นระเบียบเรียบร้อยเท่านั้น หากยังมุ่งพัฒนาคุณภาพภายในของจิตใจให้มีความสำรวม รมณ์ตระวัง และมีสติรู้เท่าทันตนเองอยู่เสมอ ในมิติทางสังคม วินัยมูลสูตรทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการสร้างเอกภาพและความสามัคคีในหมู่สงฆ์ เพราะการอยู่ร่วมกันของหมู่คณะย่อมต้องอาศัยกติกาที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน การบัญญัติสิกขาบทต่าง ๆ จึงเป็นไปเพื่อป้องกันความขัดแย้ง สร้างความไว้วางใจ และรักษาภาพลักษณ์อันน่าเลื่อมใสของพระสงฆ์ในสายตาสาธารณชน นอกจากนี้ วินัยยังมีบทบาทในการกำกับความสัมพันธ์ระหว่างสงฆ์กับคฤหัสถ์ ทำให้การพึ่งพาอาศัยกันเป็นไปอย่างเหมาะสมและตั้งอยู่บนพื้นฐานของธรรม ในมิติทางจิตวิญญาณ วินัยมูลสูตรถือเป็นฐานรากของการบำเพ็ญสมาธิและปัญญา เพราะเมื่อกายและวาจาได้รับการสำรวมด้วยศีลแล้ว จิตย่อมมีความสงบตั้งมั่น และสามารถเจริญวิปัสสนาเพื่อเห็นตามความเป็นจริงของสังขารทั้งหลาย อันจะนำไปสู่ความคลายกำหนัดและการหลุดพ้นจากทุกข์ตามแนวทางแห่งอริยมรรค ดังนั้น วินัยจึงมิใช่เพียงกฎหมายของสงฆ์ หากแต่เป็นกระบวนการฝึกตนอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงการดำรงอยู่ของสถาบันสงฆ์เข้ากับเป้าหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา คือ นิพพาน

กล่าวโดยสรุป วินัยมูลสูตรมีความสำคัญทั้งในเชิงโครงสร้างของสถาบันสงฆ์และในเชิงปฏิบัติธรรมของปัจเจกบุคคล เป็นหลักประกันแห่งความมั่นคง ความบริสุทธิ์ และความต่อเนื่องของพระธรรมวินัย ทำให้พระพุทธศาสนาเถรวาทสามารถสืบทอดคำสอนของพระพุทธเจ้าได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนตลอดกาล

ข้อเสนอแนะ

การรักษาวินัยมูลสูตรในชุมชนสงฆ์ในยุคปัจจุบันควรมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เช่น การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และการรับมือกับความแตกต่างทางสังคม การปรับปรุงและการให้ความสำคัญกับการศึกษาหลักการของวินัยมูลสูตรให้แก่สงฆ์ในยุคใหม่จะช่วยให้การปฏิบัติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับความท้าทายในสังคมปัจจุบัน

องค์ความรู้จากการศึกษา

วินัยมูลสูตรเป็นรากฐานสำคัญที่กำหนดหลักการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาโดยเน้นการฝึกฝนทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ การรักษาศีล การฝึกสมาธิ และการพัฒนาปัญญาคือหลักการสำคัญที่ช่วยให้สงฆ์ดำเนินชีวิตในเส้นทางธรรมที่มีระเบียบวินัย การดำเนินชีวิตร่วมกันในชุมชนสงฆ์ที่มีความสงบเรียบร้อยเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้การปฏิบัติธรรมมีประสิทธิภาพและสามารถรักษาคำสอนของพระพุทธเจ้าได้อย่างมั่นคง การปฏิบัติตามวินัยมูลสูตรช่วยให้สงฆ์สามารถบรรลุการหลุดพ้นจากทุกข์และถ่ายทอดคำสอนของพระพุทธเจ้าให้คงอยู่ในชุมชนสงฆ์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Bodhi, B. (2012). *The numerical discourses of the Buddha: A translation of the Anguttara Nikaya*. Wisdom Publications.
- Gethin, R. (1998). *The foundation of Buddhism*. Oxford University Press.
- Horner, I. B. (1990). *The book of the discipline (Vinaya Pitaka), Volume 1*. Pali Text Society.
- Keown, D. (2000). *Buddhist ethics: A very short introduction*. Oxford University Press.
- McDermott, J. (2013). The Vinaya in Theravada Buddhism: Origins and structure. *Journal of Buddhist Ethics*, 20, 1-28.
- Rahula, W. (1974). *What the Buddha taught*. Grove Press.
- Schober, J. (2007). Vinaya and its application in contemporary Theravada Buddhism. In H. Prebish & J. Tanaka (Eds.), *Buddhism in the modern world* (pp. 117-132). Oxford University Press.
- Sujato, B. (2008). *A history of the early Buddhist schools*. Bhikkhu Sujato Publications.
- Thanissaro Bhikkhu. (1994). *The Buddhist monastic code: A guide for beginners*. Access to Insight. Wellcome Collection gallery, 2018-03-27) https://wellcomeimages.org/index_plus/image/L0067947.html